

de raad van de gemeente Westerkwartier
per mail via griffie@westerkwartier.nl

Contactpersoon
Martine Buurman

Kenmerk
1969143621

Leek
22 augustus 2023

Onderwerp
Ontwikkelingen Jeugdhulp

Geachte leden van de raad,

In deze brief informeren wij u graag op hoofdlijnen over een aantal landelijke en regionale ontwikkelingen rondom jeugdhulp. Aanleiding is de onlangs vastgestelde Hervormingsagenda Jeugdhulp. Een veranderopgave die (diep) ingrijpt op het bestaande jeugdstelsel en nauw in verbinding staat met verschillende andere opgaven die ons bezig houden en/of voor de komende jaren te wachten staan: de Regiovisie Jeugdhulp Groningen, de ontwikkeltafels die voortkomen uit de Norm van Opdrachtgeverschap, het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming en de regionale inkoop Hoog Specialistische Jeugdhulp.

Al deze veranderingen samen, bepalen voor de komende jaren onze koers. Een koers die aansluit bij de stip die in het kader van de Regiovisie al op de horizon was gezet. In november verwachten wij dat duidelijk is wat vanuit het Rijk van gemeenten wordt verwacht. Dan zouden wij u graag aan de hand van actuele casuïstiek uitgebreider meenemen in deze ontwikkelingen tijdens een raadsinformatiebijeenkomst over Jeugdhulp.

Conform de toezegging u regelmatig te informeren, nemen we nu graag eerst de actualiteiten met u door.

Hervormingsagenda jeugdhulp 2023-2028

Het heeft langer geduurd dan beoogd, maar de landelijke Hervormingsagenda is nu echt rond. Zij het met mitsen en maren: er is nog veel onduidelijkheid over rollen, taken en verantwoordelijkheden, kaders voor samenwerking binnen de keten zijn nog niet

vastgesteld en de onzekerheid over de uitvoerbaarheid en financiële maatregelen (na 2026) is groot. Duidelijk is wel: we gaan hervormen omdat we vinden dat het beter kan voor onze jeugdigen en gezinnen, binnen een beter beheersbaar stelsel.

Nu de Hervormingsagenda is vastgesteld, volgt de fase van implementatie:

- Uitwerken van voornemens c.q. maatregelen tot het niveau van realisatie
- De feitelijke in- c.q. uitvoering daarvan.

Deze zomer wordt door de VNG een aantal regioscans¹ uitgevoerd op basis waarvan een implementatieplan² wordt opgesteld. Dit plan zal in oktober (2023) worden gepresenteerd. Vervolgens wordt dit plan getoetst op robuustheid, de samenhang van maatregelen en de haalbaarheid van het geheel. De uitkomsten van deze toets zullen begin 2024 beschikbaar komen.

De doelstelling van de Hervormingsagenda is tweeledig:

1. Betere en tijdige hulp en ondersteuning voor jeugdigen en gezinnen, op de juiste plek en wanneer dit nodig is (samen met de 'vijfhoek'³)
2. Hulp en ondersteuning worden geboden binnen een beheersbaar en daarmee duurzaam financieel houdbaar stelsel.

In dat licht ondergaat de gemeentelijke rol een aantal veranderingen:

- De focus komt sterker te liggen op te bereiken resultaten en samenwerking.
- Er komen meer kaders voor de wijze van organiseren (uniformeren administratieve processen, standaardiseren van werkwijzen, herijken van schaalniveaus).
- Er is sprake van verbreding van de opgave (domein overstijgend) en aansluiting met flankerende beleidsvelden dient te worden gemaakt.
- Verstevinging lokale teams.
- Kaders worden strakker met het oog op het verbeteren van kwaliteit van zorg en betere beheersing van daarmee gepaard gaande kosten.
- Duidelijkheid over risicoverdeling en financiële afrekening tussen het Rijk en de gemeenten.

In onze regio, lokaal en ook in onze interne organisatie wachten we het implementatieplan af, terwijl we op verschillende thema's met allerlei betrokkenen uit de 'vijfhoek' al onderzoeken en uitwisselen hoe we binnen de contouren van de Hervormingsagenda de jeugdhulp nu al kunnen verbeteren en (meer) integraal kunnen samenwerken. Ook omdat dit in lijn is met de visie en afspraken die we regionaal al hadden opgesteld.

NB: Begin september behandelt de Tweede Kamer groslijsten met eventueel controversieel te verklaren onderwerpen. Verwachting van de VNG is dat de implementatie van de Hervormingsagenda doorgang kan vinden.

¹ De regioscan stelt regio's in staat de eigen startsituatie geobjectiveerd in beeld te brengen. In de regioscan wordt tevens uitvraag naar regionale knelpunten en ondersteuningsbehoeften, alsook de *best practices* gedaan.

² Het implementatieplan wordt met inbreng van diverse gemeenten en vertegenwoordigers van de vijfhoek een (landelijk) opgesteld. Het plan geeft o.a. inzicht in de stappen die gemeenten hebben te zetten bij de uitvoering van de verschillende maatregelen uit de Hervormingsagenda en het toepasselijke tijdpad, alsook de relevante afhankelijkheden. Bij dat laatste is bijvoorbeeld te denken aan wetgeving.

³ De 'vijfhoek': cliëntenorganisaties, professionals, zorgaanbieders, gemeenten en het rijk

Regiovisie Jeugdhulp Groningen en de ontwikkeltafels

De inhoud van de Hervormingsagenda valt dus voor een belangrijk deel samen met Regiovisie en het vervolg van de ontwikkeltafels (nu: duidingstafels) en wordt daarom in de regio integraal opgepakt.

Inmiddels zijn er twee duidingstafels van start gegaan, waaraan verschillende ketenpartners uit de regio deelnemen:

- *Meten en monitoren*
Hoe kunnen data en monitoring zo vormgegeven worden dat zij ondersteunend zijn aan het lerend en verbeterende potentieel van jeugdhulp?
- *Vereenvoudiging administratieve lasten*
Wat is er nodig om de administratieve lasten te beperken zodat professionals kunnen focussen op inhoudelijke werkzaamheden?

De komende tijd wordt gebruikt om de opdrachten voor de meer inhoudelijke duidingstafels op te stellen en helder te krijgen wat de regio moet doen vanuit de Hervormingsagenda en het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming. Ook de invulling van de Hoog Specialistische Jeugdhulp speelt hierbij een rol. Het gaat daarbij om de volgende onderwerpen:

- *Toegang via verschillende verwijzers;*

Aan welke kwaliteitscriteria moet de toegang voldoen en wat is nodig bij de betrokken partijen om langs de lijn van deze criteria te werken?

- *Preventie;*

Stel een "preventieagenda" op waarin aandacht is voor definiëring, indeling en afbakening, Daarnaast moet vastgesteld worden wat de leidende principes zijn, wat prioriteit heeft en welke stappen er gezet moeten worden en wat ieders rol daarbij is.

- *Afbakening en realiseren van een dekkend zorglandschap;*

In beeld brengen van het huidige en gewenste zorglandschap met aandacht voor samenhang, schaalgrootte en wat er nodig is om dit te realiseren.

- *Aansluiting jeugdhulp en onderwijs;*

Wat is er nodig om thuiszitters in onze regio te voorkomen en terug te dringen uitgaande van de wettelijke taken en verantwoordelijkheden van onderwijs en jeugdhulp.

Samenwerkingsconvenant

Het proces van samenwerking rondom de ontwikkeltafels heeft ertoe geleid dat de betrokken ketenpartners, waaronder cliëntvertegenwoordigers en aanbieders, weer zijn aangehaakt op het proces Regiovisie. Gemeenten en de ketenpartners zijn weer goed in gesprek. Om dit partnerschap voort te zetten en onderdeel te laten zijn van het reguliere samenwerkingsproces rondom jeugdhulp in Groningen is inmiddels een Samenwerkingsconvenant opgesteld en afgestemd met zorgaanbieders en belangrijke partners in de jeugdhulpketen.

Voor de bestuurlijke borging wordt er drie tot vier keer per jaar een bestuurlijk overleg georganiseerd. Dit overleg is gekoppeld aan de doelstellingen van de regiegroep (NvO) en het convenant.

Inkoop Hoog Specialistische Jeugdhulp

Een mooi voorbeeld van samenwerken is de transformatie van de hoog specialistische jeugdhulp (hierna: HSJ) voor jeugdigen en gezinnen met meervoudige complexe, urgente of zeldzame problematiek. In opdrachten van de Groninger gemeenten werkt de RIGG aan deze opgave. Want hoewel er veel goed gaat, moeten we ook constateren dat niet alle jeugdigen en gezinnen de beste kans krijgen om zich positief te ontwikkelen en veilig en gezond op te groeien. En dat moet anders. En daarom wordt de HSJ anders georganiseerd.

De opgave is breed: alle betrokkenen in de hulp aan jeugdigen en gezinnen hebben een opdracht en een aandeel in het werken aan de noodzakelijke verbeteringen.

De gewenste beweging faciliteert de RIGG door de wijze waarop ze de jeugdhulp contracteren en financieren. In een 'Koersdocument HSJ' is beschreven welke beweging volgens de Groninger gemeenten nodig is om de hulp en ondersteuning voor de meest kwetsbare kinderen beter te laten aansluiten op de vragen van de jeugdigen en hun gezin. Het koersdocument gaat in op de context, organisatie, de beschrijving van de doelgroep en netwerksamenwerking. Er is een uiteenzetting gedaan van de stappen die we voor ogen hebben om deze transformatie samen verder vorm te geven en de verbinding en samenwerking in de jeugdhulp te verbeteren.

Onlangs heeft de regionale startbijeenkomst Transformatie HSJ plaatsgevonden. Hiervoor is een ruime vertegenwoordiging van diverse betrokkenen uitgenodigd. Na de bijeenkomst is het Koersdocument gepubliceerd ten behoeve van de schriftelijke ketenconsultatie die na de zomer zal plaatsvinden als start van de aanbestedingsprocedure.

Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming

Tot slot vraagt ook de jeugdbeschermingsketen om hervorming. Het huidige stelsel is complex en knelt. De achterliggende problematiek, die dikwijls op verschillende leefgebieden ligt en in het gezinssysteem wortelt, is te weinig in beeld. Er worden kansen gemist. Om van begin tot eind een relatie op te bouwen met het gezin, de problematiek in samenhang te beoordelen én integraal aan een duurzame oplossing te werken.

Daarom is in opdracht van J&V, VWS en VNG het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming 2021-2025 (hierna: TKS) opgesteld. Lokale teams krijgen een centrale rol, om te zorgen dat kwetsbare kinderen en gezinnen snel passende hulp en bescherming krijgen. Daarbij krijgen ze steun van regionale veiligheidsteams, die de huidige rol van Veilig Thuis, de Raad voor de Kinderbescherming en de gecertificeerde instellingen overnemen. Het is ook de bedoeling dat de jeugdbescherming minder kind- en meer gezinsgericht gaat werken. Als de veiligheid of ontwikkeling van kinderen in het gedrang komt, is het zaak om het hele gezin – integraal, rechtsbeschermend en transparant - te ondersteunen. Uitgangspunt is daarnaast dat het systeem eenvoudig en begrijpelijk is voor alle betrokkenen en dat professionals een lerende omgeving vormen.

In onze regio vloeit het TKS heel mooi voort uit de gezamenlijk actielijn 'Eerder en beter in beeld' uit het programma 'Geweld hoort nergens thuis'. Lokaal zijn we middels een pilot en verschillende onderlinge afspraken de samenwerking in de veiligheidsketen al aan het verstevigen. En onze consulenten Jeugd volgen in 2023 en 2024 verdiepingstrainingen Signs of Safety, een oplossingsgerichte benadering gericht op het creëren van veiligheid

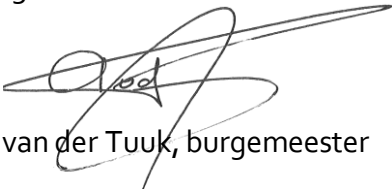
voor kinderen in situaties waar sprake is van (een vermoeden van) kindermishandeling. Een interventie waarmee vanuit de Gecertificeerde Instellingen al geruime tijd goede ervaringen zijn opgedaan.

Samenvattend

Het jeugd(hulp)landschap is nog altijd volop in beweging. De ene ontwikkeling volgt de andere op, of – in het geval van de Hervormingsagenda – overschrijft acties en programma's die nog niet waren uitgevoerd, geborgd of zelfs begonnen. Maar de richting verandert niet, we blijven met elkaar dezelfde kant op bewegen: meer samenhang in de hulp aan onze jeugdigen en hun gezinnen. Onze inspanningen blijven gericht op een betere toekomst voor de jeugdige, met gelijke kansen, in een veilig en positief opvoedklimaat.

Wij vertrouwen er op u met deze brief een goed beeld te hebben gegeven van de ontwikkelingen rondom de Hervormingsagenda Jeugd en alle onderwerpen die daarmee samenhangen. Graag brengen wij u tijdens een raadsinformatiebijeenkomst medio november verder op de hoogte van alle ontwikkelingen en de samenwerking in de Jeugdhulpregio Groningen. Over de nadere invulling van deze activiteit ontvangt u informatie na het zomerreces.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Westerkwartier,

A. van der Tuuk, burgemeester

H.J. Koning, loco-secretaris